

Lucie Durmanová:

Veiksmazodžių "būti", "sakyti" neasmenuojamųjų formų vartojimas šiuolaikiniuose tekstuose. Jų atitikmenys čekų ir latvių kalbose.

Užití neurčitých tvarů sloves "būti" (být), "sakyti" (říci) v současných textech. Jejich ekvivalenty v českém a lotyšském jazyce (text diplomové práce v litevštině).

Darbo vadovo atsiliepimas

Lucijos Durmanovos diplominiame darbe aptariama lietuvių kalbos veiksmazodžių „*būti*“ ir „*sakyti*“ neasmenuojamųjų formų vartojimas šiuolaikiniuose tekstuose bei jų atitikmenys čekų ir latvių kalbose.

Tema pasirinkta neatsitiktinai, kadangi diplomantė jau trečiame kurse ėmė domėtis lietuvių kalbos dalyvių sistema ir šia tema parašė kursinį darbą.

Darbą sudaro įvadas, dvi dalys – teorinė ir praktinė – bei išvados.

Teorinėje diplominio darbo dalyje aptariama lietuvių kalbos neasmenuojamųjų veiksmazodžio formų sistema. Diplomantė panaudojo nemaža mokslinės literatūros šaltinių, ir tai įgalino labai išsamiai pristatyti šią lietuvių kalbos morfologijos skiltį. Tiek daug dėmesio skirti teorijai buvo prasminga, kadangi surinkta ir susiteminta teorinė literatūra leidžia įsigilinti į tyrinėjamą objektą.

Be to, šioje dalyje pateikti pavyzdžiai dažniausiai autorės yra išversti į čekų kalbą. Taip iš karto atkreipiamas dėmesys ne tik į šių kalbos dalių vartojimų skirtumus nurodytose kalbose, bet ir į vertimo sunkumus bei ypatumus. Tokiu būdu diplomantė skatina plačiau žvelgti į jos aptariamą objektą.

Praktinėje dalyje Lucie Durmanová analizuoja konkrečių veiksmazodžių – *būti*, *sakyti* – vartojimą šiuolaikinėje rašytinėje kalboje. Didžioji dalis tyrinėjamos medžiagos yra iš Bibliografinės Lietuvos periodinės spaudos straipsnių bazės. Su šiuo informacijos šaltiniu diplomantė dirbo Lietuvoje. Norėdama pateikti platesnį pavyzdžių spektrą, darbo autorė pridėjo ir pavyzdžių iš grožinės literatūros.

Surinktos tyrimui medžiagos kiekis perkopė tūkstantį puslapių, tačiau ribota diplominio darbo apimtis lėmė, kad Lucie Durmanová negalėjo jos visos panaudoti. Taigi buvo apdorota 3005 pavyzdžiai, o darbe išsamiai pristatyta apie 300.

Kiekybinė tyrimo analizė atskleidė neasmenuojamųjų veiksmažodžio formų vartojimo dažnumą, išryškino junglumo aspekto svarbą bei patvirtino ir tokias žinomas tiesas, kaip tai, jog lietuvių kalboje dažniausiai vartojamos būtojo kartinio laiko dalyvių formos.

Išvadose detaliam aptariami nuveikto darbo rezultatai.

Vertinga darbo dalis yra ir jo priedai, kuriuose lentelėmis pateikiami atlikto tyrimo rezultatai su pavyzdžiais.

Atkreiptinas dėmesys į tai, jog darbas yra parašytas lietuvių kalba, kuri Lucijai nėra gimtoji. Diplomantė ne vieną kartą studijų metais naudojosi galimybe vykti į studijų stažuotes Lietuvoje, todėl, suprantama, kad darbe nedažnai tepasitaikanti viena kita kalbos vartojimo klaida negadina išpūdžio, jog ši užsienio kalba diplomantės yra puikiai išmokta, o per studijų metus susiformavę įgūdžiai įgalina ją laisvai vartoti ne tik žodžiu, bet ir raštu.

Lucie Durmanová dirbo savarankiškai, į darbo vadovą kreipdavosi tik iškilus rimtiems klausimams, galbūt dėl to darbe liko vienas kitas netikslumas. Diplomantė taip pat konsultavosi su specialistais iš Lietuvių kalbos instituto ir visuomet rimtai ir atsakingai reaguodavo į komentarus bei pastabas, kurias stengdavosi ištaisyti.

Lucijos Durmanovos darbas yra aktualus ne tik lyginamosios kalbotyros specialistams, bet ir lietuvių kalbos tyrėjams. Diplomantės aptariama tema atveria plačias tolesnių tyrimų galimybes baltų kalbų ir lietuvių – čekų kalbų lyginimo erdvėje.

Taip pat labai svarbi praktinė šio diplominio darbo vertė, kadangi iki šiol taip plačiai nebuvo aptarta neasmenuojamųjų veiksmažodžio formų vertimo sunkumai.

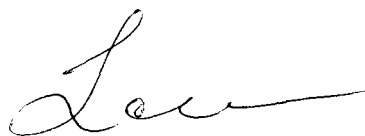
Lucijos Durmanovos diplominis darbas atitinka diplominiam darbui keliamus reikalavimus. Siūlau vertinti

puikiai (výborně).

Praha,

2010.01.21

Doc. PhDr. Ilja Lemeškin, PhD.

Mgr. Geda Montvilaitė-Sabaitienė

